

Könyvismertető

1993-ban „Változások a Duna-Tisza köze vízháztartásában” címmel dr. Pálfi Imre szerkesztésében kiadvány jelent meg az Alföldön tapasztalható talajvízszint-süllyedés okairól, következményeiről és a megoldás lehetőségeiről.

Az adatok tanúbizonysága szerint az 1970-es évek közepétől a talajvízszint alakulásában süllyedő tendencia figyelhető meg, az 1980-as években minden korábban mért adatnál mélyebbre süllyedt, és a helyzet azóta is romlik. Ezt megelőzően a legalacsonyabb talajvízszintet 1949-ben mérték, de az akkor mért érték még így is majdnem 2 m-rel magasabb volt, mint 1992-ben. Az átlagosnál magasabb talajvízállás 1940-42-ben, 1956-ban, 1966-67-ben és 1970-ben volt, amikor súlyos belvízi elöntések is előfordultak. Ezek a változások talajvízszinttérképeken követhetők nyomon. A 200 észleléskút adatait térképeken ábrázolva, szemmel látható, hogy az 1956-75-ig terjedő időszak átlagos talajvízszintje általában 1-3 m volt. Ez a növénytakaró számára elérhető és felvehető csapadékvíz-kiegészítő tartalékként szolgált, amely már az erdők fennmaradását veszélyezteti, és létesítésként sikerét megkérdőjelezi.

A talajvízszint süllyedésének következménye, hogy az ásott kutak egy része kiszáradt. A tavak száma a századforduló táján 600 körüli volt, míg 1980-ban már csak 150, mert a felszín alól a tavakba szivárgó víz mennyisége csökkent. Az üdülőtavak (pl. Kunfehértó) elvesztették funkciójukat, de a természetvédelem alatt álló tavak, tocsogók is kiszáradtak (pl. Fülöpháza környéke). A mezőgazdasági termelés visszaesett, és a természetű növények állományainak kondíciója is folyamatosan romlik (egyetlen példa: Bács-Kiskun megyében 1985-ben 22 t/ha, 1988-ban 9 t/ha, 1990-ben 4,3 t/ha alma termett).

A szerző az okokat 40-50%-ban emberi hatással, 50-60%-ban természeti változásokkal magyarázza. A természeti okok közül a legfontosabb a szokatlanul hosszú száraz időjárás periódus. 1976 óta az évi csapadékösszeg az 1931-75. évi átlag alatt maradt. A talajvíz-utánpótlás szempontjából a november-februári időszak csapadékhiánya jelent problémát. A legsúlyosabb helyzet a Hátság területén tapasztalható, ami 40-50 m-re kiemelkedik, és talajvízkészlete utánpótlás híján fokozatosan kiürül. A Duna-völgyi és Tisza menti területen pedig fölfelé irányuló rétegvízmozgás mérsékeli a talajvízszint süllyedését. A rétegvíz szintje azonban átlagosan 10-15 m-rel csökken; 1960 óta nyolcszorosára nőtt a vízkiemelés, és csak az utóbbi években tapasztalható némi visszaesés a víz drágulása és az ipari termelés vissza-

esése miatt. Ez a rétegvízszint-csökkenés és a gyakori fűrészek szintén érinthetik a talajvizet.

Felmerülő megoldások: egyrészt a jobb alkalmazkodás a vízhiányos állapotokhoz – a vízfogyasztás csökkentésével –, másrészt külső vízforrásból (Duna, Tisza) való vízutánpótlás. Erre a célra alkalmasabb a Duna, mert a Tiszához képest átlagosan 10 m-rel magasabban fekszik, és nagyobb a lekötetlen és felhasználatlan vízmennyisége. A tervek nyílt-csatornás és nyomócsöves vízszállítás együttes alkalmazását és kiegyenlítő tárolók építését javasolják. A vízpótlásra két konkrét tervet dolgoztak ki. Az „A” változat a Dunavölgyi Főcsatornára épít és négy helyen K-NY irányú csatornarendszereket tervez. A „B” változat a Dunát a Tiszával összekötő csatorna befejezését javasolja, és onnan mellékágak szállítanak a vizet a távolabbi területekre. A Tisza felőli vízpótlásra a már meglévő csatornarendszerek fejlesztésével van lehetőség. A fő létesítményeket állami költségvetésből, az elosztóhálózatot, a vízhasznosító berendezéseket az érdekeltek saját erőből, pályázatokból finanszírozzák. A megoldás mindenképpen nagyon drága, és csak folyamatos ütemezéssel képzelhető el. Hozzávetőlegesen 13-15 milliárd forint a beruházás összege 50%-os kihasználtság esetén (1993-as áron), a tervezett üzemeltetési költség 5-8 Ft/m³. A megépített rendszer csak akkor tudná kifejteni hatását, ha a fogyasztók ez a vízforrást, és nem a föld alatti vízkészletet használnák.

Moskovits Pál

SAKKÖNYVET POSTÁN KÍNÁL A GAZDA KÖNYVKLUB

A klubtagság előnyei:

1. kényelmesen kiválaszthatja a sakkönyvet,
2. olcsóbban kapja meg,
3. ingyenes a tagság.

Kérje a könyvkatalógusunkat.

Mezőgazda Kiadó
1882 Budapest, Pf. 26.

Tisztelt előfizetők!

Az elmúlt négy év alatt a többszörösére emelkedett papír-, energia- és postai költségek miatt az Egyesület elnöksége úgy döntött, hogy 1994 júliusától az Erdészeti Lapok előfizetési díját 95 Ft/hó összegre emeli, mely azonos az önköltséggel.

Így éves előfizetése 1140 Ft, 12 USD.

Féléves előfizetése 570 Ft, 6 USD.

Az áremelés egyelőre nem érinti az OEE tagjait.

Kérem a Gazda Könyvklub katalógusát

Név: .....

Cím: .....

.....

**TISZTELT
ERDÉSZETEK,
VADÁSZTÁRSASÁGOK!**

**SZERETNÉK ÖNÖK, HOGY
ÚJONNAN ÜLTETETT
CSEMETEÁLLOMÁNYUK
EGYENLETESEN FEJLŐDJÖN?**

**A FERROBETON RT. FELAJÁNLIJA AZ ÁLTALA GYÁRTOTT ÉS
FORGALMAZOTT, TÖBBSZÖRÖSEN KIPRÓBÁLT, „VADVÉDELMI”
CÉLOKRA KIFEJLESZTETT HEGESZTETT HÁLÓJÁT.**

**VÉDELMI MEGOLDÁSOK KÖZÜL
HOSSZÚ TÁVON A LEGGAZDASÁGOSABB.
IDÓTÁLLÓ
ÁTHELYEZHETŐ**

**REFERENCIA MEGTEKINTHETŐ:
ZALA-ERDŐ RT. ÉS
SOMOGYI ERDÉSZETI- ÉS FAIPARI RT. TERÜLETÉN.
AZ EDDIG FELÁLLÍTOTT KERÍTÉSEKKEL A VADAK KIVÉTELÉVEL
MINDENKI ELÉGEDETT.**

**INFORMÁCIÓ ÉS MEGRENDELÉS:
FERROBETON RT.**

**2400 Dunaújváros, Papírgyári út 18-22.
Csepreghy Béla Tel.: (25) 323-813 Fax: (25) 311-851**

EGYESÜLETI HÍREK

ROVATVEZETŐ: WISNOVSZKY KÁROLY

Kihhasználva a WOOD-TECH nemzetközi erdészeti és faipari szakvásár lehetőségét, baráti beszélgetésre ülték le a FATE és az OEE képviselői.

Tájékoztatták egymást az egyesületek időszerű kérdéseiről, gondjairól, eredményeiről. A FATE részéről **Frank László** elnök, **dr. Alpár Tibor** alelnök, **Horváth Tibor** alelnök, **Bíró Lászlóné** ügyvezető titkár, **dr. Molnár Sándor** a Faipar főszerkesztője, **Schmotzer András** OEE elnök és **Pápai Gábor** az Erdészeti Lapok főszerkesztője abban állapodtak meg, hogy a tisztújítás után közös rendezvényen fejlesztik az eddig eléggé mellőzött kapcsolatokat. Úgy legyen.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei csoport 1994. április 5-én tartotta tisztújító közgyűlését. A határozatképes tagság a jelölőbizottság által előterjesztett tisztségviselőket megválasztotta. Elnök: **Kovács Gábor**; titkár: **Sári Zsolt**; gazdasági vez.: **Faggys Zoltán**; választmányi tag: **Oláh Tibor**; küldöttek: **Kovács Jánosné**, **Popovics Mihály**, **Tóth János**, **Jeszzenszky András**.

A leköszönő vezetőség beszámolója és a spontán hozzászólások újra rávilágítottak az erdőtulajdonlás, erdőkezelés bizonytalanságából eredő problémákra, melyek mára már nemcsak érzékelhető favagyonyvesztést, de tagságunk jelentős részénél egzisztenciális ellehetetlenülést is okozott. (Nem FE-FAG erdő aránya 68%.)

A válságot tovább mélyíti a csődben lévő Állami Erdőgazdaság perspektívájának bizonytalansága. E pillanatban az erdő vagyonvédelmének és elvárható színvonalú kezelésének utolsó megyei bástyája került végszélybe.

Sári Zsolt
OEE megyei titkár

A SEFAG Rt., valamint az OEE helyi csoportja március 19-én a Kapos-Korona Szálló éttermében Erdész-Vadászbált rendezett.

Az erdészhimnusz elhangzása után **Bóna József** vezérgazdát köszöntötte a résztvevőket, majd a Somogy Táncegyüttes palotás tánca nyitotta meg a bált.

A mintegy 200 résztvevő remek hangulatban szórakozott. Megtisztele jelenlétével a bált **Schmotzer András** OEE elnök és felesége is.

Emlékezetes színpontja volt a programnak a tombolasorsolás. Díszdíjak, vadászati felszerelések, humoros csacskaságok között a fődíjak: egy vadkan, egy őzbak és egy szarvasbika kilövési joga volt.

A résztvevőkben az a gondolat érlelődött meg, hogy hagyományossá kell tenni a jövőben a Somogyi Erdészbált.

Detrich Miklós

Az Erdővédelmi Szakosztály 1994. március 29-én Budapesten tartotta tisztújító közgyűlését. Az egynapos rendezvényen mintegy 50 fő, a szakosztály tagjainak 65%-a vett részt. A jelenlevők nagy érdeklődéssel hallgatták az OEE elnökének, **Schmotzer Andrásnak** és az Erdészeti Hivatal osztályvezetőjének, **Holdampf Gyulának** az előadását. Az előadók az ágazat és ezen belül az erdővédelem aktuális kérdéseit ismertették. Bemutatták a CORAX Környezetvédelmi Kft. a cég képviselőiben **dr. Kovács Imre** és **John Sanders** tartottak előadást, kiemelve a Lymantria dispar elleni védekezési lehetőségeket. A

témához kapcsolódva **Horn András**, a SUMMIT AGRO HUNGÁRIA új biológiai rovarölő szer készítményét, a DIPEL ES (Bac. thuringiensis) preparátumot mutatta be.

A szakosztály megválasztotta tisztségviselőit. Elnök: **dr. Varga Szabolcs**, EFE; titkár: **dr. Tóth József**, ERTI; vezetőségi tag: **Kató Sándor**, Mecsek Erdészeti Rt.

Dr. Tóth József
szakosztálytitkár

Az OEE Erdőfeltárási Szakosztálya 1994. március 30-án Budapesten a Pili Információs Központban tartotta vezetőségválasztó ülését 25 fő (63%) részvételével. **Bogár István** szakosztályvezető megnyitóját követően megemlékezett a január hóban elhunyt **Jáhn Ferenc** erdőmérnökről, a szakosztály egyik alapító tagjáról, és a szakosztály tagjai néma felállással tisztelgetek emléke előtt. A szakosztályvezető ezután összefoglalóan kritikusán értékelte a szakosztály elmúlt négyévi munkáját, kiemelve a második világháború utáni első burkolt erdészeti úttípítést (Bánvölgy) és a 2500-ik km (Kálmánhegy) emlékkövének avatását a Mátra-Nyugatbükki EFAG területén 1991-ben, majd az osztrák és szlovák erdőfeltárási tanulmányutakat 1992 és 1993-ban. A szakosztály történetéről 1955-től 1990-ig írásos anyag áll rendelkezésre, amit 1994-ig kiegészítve át fog adni a szakosztály új vezetőségének. Megköszönte a szakosztályi tagok többségének aktív szakmai és társadalmi tevékenységét, a vezetőség és a maga nevében lemondott tisztségükről.

A legutóbbi szakosztályülésen megválasztott jelölőbizottság tagjai: **Bak Júlia** és **Fónagyapál Géza** nevében **Haják Gyula** elnök megállapította a szakosztályülés határozatképességét, javaslatát titkos szavazással a szakosztály elfogadta: a szakosztály új elnöke: **dr. Kosztka Miklós**, egyhangú szavazattal, a szakosztály titkára: **Wagner Tibor** egy ellenszavazattal.

A szakosztály **Bogár Istvánt**, aki 34 éves szakosztályvezetői tevékenységével jelentősen hozzájárult a szakosztály szakmai és egyesületi elismertetéséhez, nyílt szavazással egyhangúan örökös tb. elnökövé választotta meg. A szakosztály ezután megfelelő indoklással javaslatot állított össze az OEE elnökségi tisztségek jelöltjeire vonatkozóan.

Dr. Kosztka Miklós és **Wagner Tibor** megköszönte a szakosztály választásában megnyilvánult bizalmat, és rövid programképzést vázoltak fel a szakosztály jövőbeni tevékenységére vonatkozóan, amit aktív vita követett, elsősorban az erdőfeltárási pénzügyi-gazdasági mélypontjából való kibontakozás, az erdőfeltárási továbbfejlesztésének indokoltságát, a megépített erdészeti úthálózat fenntartását, valamint a szakosztály várható tevékenységi körét illetően.

Befejezésül a szakosztály ajándék átnyújtásával köszönte meg **Bogár Istvánnak** eddigi eredményes szakosztályvezetői tevékenységét, és kérte további közreműködését a szakosztályban. Az ülésről jegyzőkönyv készült az OEE titkársága részére.

Wagner Tibor,
a szakosztály titkára

E havi számunk szerzői

Apatóczy István	PÁP	Budakeszi
Bartha Dénes	EFE	Sopron
Beliczay István	erdőmérnök	Kelebia
Gádó György	erdőmérnök	Budapest
Gencsi László	EFE	Sopron
Gera Pál	Föv.Állatkert	Budapest
Göbölös Antal	erdőfelügyelőség	Kecskemét
Kondorné Szenkovics Mariann	EFE	Sopron
Mátyás Csaba	EFE	Sopron
Mikulási Béla	erdőfelügyelőség	Kecskemét
Páll Miklós	erdőfelügyelőség	Zalaegerszeg
Szendrői László	EFE	Sopron
Tesch Tamás	EFE	Sopron
Török Imre György	VIZIG	Szeged